

FUNKSJONSBEKRIVELSE FOR STOMI- OG KONTINENSZYKEPLEIERE I NORGE:

1. KVALIFIKASJONSKRAV

En stomi- og kontinenssykepleier har fullført en klinisk videreutdanning i stomisykepleie som bygger på World Council of Enterostomal Therapists (WCET) sine retningslinjer og er på Høgskole/Universitetsnivå.

I Norge har utdannelsen vært tilbudt siden 1999, da ved Høgskolen i Bergen, som nå er Høgskulen på Vestlandet (HVL). Fra 2021 har det vært mulig å ta:

- videreutdanning 4 semestre- 60 studiepoeng
- videreutdanning med master – 8 semestre- 120 studiepoeng.
- tidligere utdannede kan ta supplerende master – 4 semestre- 60 studiepoeng.

Utdannelsens navn er: «Master i sykepleie – Kliniske spesialiteter- Videreutdanning i stomi- og kontinenssykepleie».

2. STOMI- OG KONTINENSZYKEPLEIERS Plass I ORGANISASJONEN

Stomi- og kontinenssykepleiere kan jobbe på sengepost og/eller poliklinikk i spesialisthelsetjenesten, i kommunehelsetjenesten eller hos private aktører. Plass i organisasjonen vil derfor kunne variere.

3. STILLINGENS FORMÅL

Stomi- og kontinenssykepleier skal kunne tilby opplæring, pleie og behandling knyttet til følgende pasientgrupper:

- pasienter som skal få eller har fått anlagt stomi
- pasienter som skal få eller har fått kontinent stomi/reservoar
- pasienter med fistelproblematikk
- pasienter med avføringsproblemer og bekkenbunnsdysfunksjoner
- pasienter som skal få eller har fått anlagt gastrostomi/jejunostomi for ernæring
- pasienter med hud- og sårproblematikk i relasjon til ovennevnte

Stomi- og kontinenssykepleier skal bidra til at disse pasientgruppene, i møte med en ny livssituasjon, ved egne eller stedfortredende ressurser kan oppnå et optimalt nivå av:

- mestring
- egenomsorg
- livskvalitet

4. FUNKSJONSOMRÅDER

Stomi- og kontinenssykepleier skal kunne planlegge, begrunne, gjennomføre og evaluere sykepleien til tidligere nevnte grupper.

Stomi- og kontinenssykepleier skal bidra til å forebygge fysiske, psykiske og sosiale komplikasjoner.

Stomi- og kontinenssykepleiers funksjoner kan grupperes i de nedenfor stående fire hovedområder:

- klinisk funksjon
- undervisning, veiledning, rådgivning og informasjon
- fagutvikling og forskning
- koordinering og administrasjon

Hvilke av disse funksjonsområdene og deres underpunkter den enkelte Stomi- og kontinenssykepleier ivaretar, vil kunne variere alt etter hvor den enkelte arbeider.

Klinisk funksjon

Stomi- og kontinenssykepleier skal, selvstendig eller i samarbeid med annet helsepersonell, ta ansvar for følgende områder:

- pre. og/eller postoperativ informasjon og rådgivning til pasienter og eventuelle pårørende/hjelpere
- preoperativ stomimarkering og postoperativ evaluering av stomiplassering
- opplæring i grunnleggende stomipleie og evaluering av rutiner for stomistell
- tilpassing og evaluering av stomiutstyr
- rådgivning, behandling og evaluering ved stomi-, hud og sårkomplikasjoner
- bandasjering av fistler og ivaretaking av den perifistulære hud
- stell og fiksering av perkutane ernæringssonder, katetere og dren
- kartlegging, konservativ behandling og rådgivning til pasienter med bekkenbunnsdysfunksjoner som obstipasjon, avføringsinkontinens, diare og bekkenbunnsmerter
- informasjon om og opplæring i irrigasjon, både i stomi og rektalt
- formidling av henvisning til spesialisthjelp utenfor behandlende driftsenhet
- sikring av oppfølging i hjemmemiljø etter utskrivning/overflytting fra sykehus
- poliklinisk oppfølging av pasienten
- informasjon og tilbud om kontakt med pasientforeninger
- ha oppdatert kunnskap om tilgjengelige hjelpemidler, medisinsk forbruksmateriell og refusjonsordninger til alle de aktuelle pasientgruppene
- støtte og veilede ved fysiske, psykiske, sosiale, seksuell og kulturelle utfordringer hos alle de aktuelle pasientgruppene

Informasjon, undervisning, veiledning og rådgivning

Stomi- og kontinenssykepleier skal kunne vurdere behov for og ta ansvar for formidling av kunnskaper og rådgivning til følgende grupper:

- pasient og pårørende
- helsepersonell innen sykehus
- helsepersonell på samarbeidende sykehus/institusjoner
- kommunehelsetjenesten
- personale i barnehager og skoler
- medlemmer av pasientforeninger
- sykepleiestudenter og elever innen helsefaglige retninger
- ansatte i private foretak som bandasjist og apotek

Fagutvikling og forskning

- Stomi- og kontinenssykepleier sin utøvelse av sykepleie skal være basert på kritisk vurdert forskning, erfaringskunnskap og pasientens kunnskap og behov.

- Stomi- og kontinenssykepleier skal kunne planlegge og gjennomføre et avgrenset fagutviklings- og kvalitetssikringsprosjekt, samt delta i tverrfaglig forskningsarbeid som er i tråd med forskningsetiske normer.
- Stomi- og kontinenssykepleier skal ta ansvar innen utdanning og hospitering av sykepleiere som vil fordype seg i fagfeltet.

Koordinering og administrasjon

Stomi- og kontinenssykepleiere skal:

- bidra med innsikt og kompetanse i tverrfaglig samarbeid slik at pasientens sykepleietilbud blir sammenhengende på tvers av tjenestesteder og nivåer.
- initiere og koordinere samarbeid med annet helsepersonell og andre faggrupper.
- ha ansvar for å ta vare på eksisterende ressurser og bruke dem på en hensiktsmessig måte
- ha kunnskap om eksisterende kodeverks som kan benyttes ved poliklinisk virksomhet
- ta ansvar for å registrere og dokumentere pasientkontakt
- tilstrebe å få utarbeidet en spesifisert årsrapport og handlingsplan
- bidra i tverrfaglig miljø, med forskjellige samarbeidspartnere, slik at hennes/hans spisskompetanse blir anvendt til pasientens beste
- ta initiativ til markedsføring av stomi- og kontinenssykepleiers kompetanse

Forutsetningen for å dekke disse mangeartede funksjoner er god tilretteleggelse av arbeidsforholdene. Tid, faglige og økonomiske ressurser og fysiske omgivelser er avgjørende faktorer. Mulighet for avløsning og samarbeid med annen Stomi- og kontinenssykepleier gjør funksjonen og tilbudet mindre sårbart og gir Stomi- og kontinenssykepleier bedre mulighet for oppdatering og fagutvikling.

NSFs Faggruppe for sykepleiere i Stomi og kontinensomrog- v/Stomi- og kontinenssykepleiergruppen

Først publisert: våren 1998

Sist revidert (revideres hvert 4. år): mars 2019

Sist revidert (revideres hvert ca. 4. år): mars 2024